

Van tijdverdrijf voor Californische excentriekelingen tot olympische sport bedreven door vooral mannelijke, hoogopgeleide flandriens op zoek naar een nieuwe uitdaging. Triatlon heeft de voorbije decennia mooie groeicijfers opgetekend in ons land. En dat ondanks het soms nogal prijzige karakter.

Van onze redacteur Stijn Cools

brussel'We zijn in korte tijd doorgegroeid van een relatief kleine naar een middelgrote club. Niet door grote promotieacties of door atleten van andere clubs aan te trekken, de geïnteresseerden kwamen gewoon. En ook op de wedstrijd die we elk jaar organiseren, zien we meer en meer volk afkomen. Triatlon begint populair te worden, ja.'

Opgericht in 2010 en nu al een vaste waarde onder de triatlon-clubs: Trille uit Lille. Bestuurslid Jeroen Bisschops vertelt ons hoe zelfs in dat kleine dorp in de Kempen triatlon - achtereenvolgens zwemmen, fietsen, lopen - de sportieve harten sneller doet kloppen.

Daar niet alleen overigens. Een kleine rondvraag bij enkele clubs brengt verhalen boven over ledenstops, wedstrijden die recordaantallen deelnemers noteren en een chronisch tekort aan zwemwater om te trainen. Om maar te zeggen: triatlon is aan een opmars bezig.

Het nieuwe boek 'Vlaanderen zwemt, fietst, loopt!' van professor Jeroen Scheerder (KU Leuven) en enkele van zijn collega's plakt daar ook cijfers op. Zoals: het aantal clubs steeg van 94 (in 2000) naar 133 (anno 2015). Het aantal evenementen ging van 71 naar 133 (tussen 2006 en 2013). Gekeken naar het aantal finishers was er meer dan een verdubbeling.

'Een dikke dertig jaar geleden was het nog een non-conformistische, typisch Californische sport zoals BMX of beachvolleybal', zegt Scheerder. 'In een paar decennia tijd is triatlon uitgegroeid tot een olympische sport die ook in België een tienduizend mensen aanspreekt. Ik denk niet dat iemand dat voor mogelijk had gehouden.'

Meer dood dan levend

Zelfs Jef Konings niet. De voormalige kinesist uit Brasschaat stond aan de wieg van de wereldwijde professionalisering van de sport. Hij was onder meer betrokken bij de oprichting van de Belgische en Europese federaties en de wereldwijde bond.

'In 1982 zond de toenmalige BRT beelden uit van de Iron Man in Hawaï. Ik zag daar een meisje - Julie Moss - over de finish kruipen, compleet leeg. Meer dood dan levend. Dat was verschrikkelijk, maar dat heroïsche sprak mij meteen aan.'

In 1983 organiseerde Konings voor het eerst een triatlonwedstrijd in Brasschaat, toen met ongeveer 120 deelnemers aan de start. Dat was een van de eerste wedstrijden in ons land. Dit jaar volgt er een nieuwe editie, het maximale aantal van 600 deelnemers is al bijna bereikt, 3,5 maanden voor het einde van de inschrijvingen.

'Ik dacht dat we tien jaar geleden al aan onze limiet voor groei zaten', zegt Konings. 'Maar triatlon blijft mensen aanspreken. Ik denk omdat het zo'n eenvoudige sport is. Voor voetbal of basketbal heb je een zekere techniek nodig. Terwijl lopen, fietsen en zwemmen net heel natuurlijke bewegingen zijn.'

'Voor bijvoorbeeld tennis moet je ook een plein afhuren en een tegenstander vinden. Triatlon kan je altijd en overal in je eentje beoefenen. En die lange afstanden, dat zit wat in onze flandrien-genen.'

Hoogopgeleid en laagdrempelig

De gemiddelde triatleet is een hoogopgeleide, mannelijke dertiger. Een die flink wat te besteden heeft bovendien. De jaarlijkse gemiddelde uitgave voor de sport ligt op 3.444 euro, leert het nieuwe boek. Een wetsuit, een sporthorloge, een koersfiets. Het tikt snel aan. Een doorsnee loper is goedkoper af.

'Waarom mensen toch aan triatlon doen? Een van de belangrijkste redenen is het nastreven van die gezonde levensstijl en de conditie die je daarvoor nodig hebt', zegt Scheerder.

'Maar voor de groep welvarende mannen zal de status ook wel meespelen. Dat zijn mensen die prestaties willen leveren, niet zozeer tegenover anderen als wel tegenover zichzelf. Vroeger stond het goed op je sportief visitekaartje om een marathon te lopen of de Mont Ventoux te beklimmen. Nu wordt dat een triatlon.'

Toch blijft het succes niet beperkt tot dertigers. Want de sport groeit ook sterk bij min-negentienjarigen en veertigplussers. 'Ik vind het bewonderenswaardig hoe triatlon erin slaagt steeds laagdrempeliger te worden door andere formules aan te bieden. Bijvoorbeeld door iets speciaal voor kinderen te organiseren, of door vooral op recreanten te mikken, of door een festivalsfeer rond de wedstrijd te creëren.'

Flandrien in het zwembad

België heeft een meer dan behoorlijke triatlontraditie op het hoogste niveau, met bijvoorbeeld Luc Van Lierde, die twee keer de legendarische Ironman won in Hawaï (1996 en 1999). Frederik Van Lierde trad in 2013 in zijn voetsporen.

Al ziet professor Scheerder daar niet de reden voor de populariteit in. 'Ik betwijfel sterk of er een uitstralingseffect is. Een Kim Clijsters-effect was er zeker voor het tennis. Een Kim Gevaert-effect al veel minder voor de atletiek. En dat geldt vrees ik ook voor de Van Lierdes.'

Een mainstream-sport zal triatlon nooit worden. Scheerder schat dat nog een groei mogelijk is met ongeveer een derde van het aantal beoefenaars in ons land. 'Een knelpunt is het zwemwater. Als club moet je al goede contacten hebben met je gemeentebestuur om over de nodige uren in het lokale zwembad te beschikken.'

'Vlaanderen zwemt, fietst, loopt! Sociaalwetenschappelijk onderzoek naar triatlon en duatlon',

door Jeroen Scheerder, Elien Claes, Wim Lagae, Erik Thibaut, Steven Vos, uitgegeven bij Academia Press.

Stijn Cools

Copyright © 2015 Corelio. Alle rechten voorbehouden